UPPSALA
UNIVERSITET

Pedagogiskt program för Uppsala universitet

Mål och visioner för universitetets pedagogiska verksamhet och utveckling

Fastställt av rektor den 9 september 2025

Innehåll

Det delade ansvaret är utbildningens styrka 3

Inledning 4

Programmets uppläggning 4

Uppföljning och återrapportering 5

Viktiga begrepp 6

1. Förutsättningar för studenters lärande 8

1.1 Vetenskapligt förhållningssätt och färdigheter 9

1.2 Studie- och lärmiljöer 11

1.3 Ett inkluderande förhållningssätt 13

1.4 Studentaktiverande undervisning i samarbete mellan lärare och studenter 16

1.5 Konstruktiv länkning och progression 18

1.6 Examination och återkoppling 20

1.7 Ett pedagogiskt förhållningssätt till forskarutbildningen 22

2. Utveckling av utbildningen 26

2.1 Kontinuerlig uppföljning och återkoppling 27

2.2 Kollegialt samarbete och idéutbyte 29

2.3 Pedagogiskt ledarskap 31

3. Högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling 34

3.1 Grundläggande högskolepedagogisk utbildning 35

3.2 Kontinuerlig kompetensutveckling 38

4. Undervisningens meritvärde 40

4.1 Bedömning av pedagogiska meriter 41

4.2 Pedagogisk meritportfölj 42

4.3 Pedagogisk excellens 43

Omslagsfoto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

Det delade ansvaret är utbildningens styrka

Uppsala universitet är ett framstående lärosäte som erbjuder en djupare förståelse av världen genom forskning och undervisning. Det vi ibland glömmer understryka är att vi – både lärare och studenter – är i en ständig lärprocess. Vår uppgift är stor och komplex och varje dag är en strävan mot ökad klokskap. Kraven som vilar på våra axlar kommer formellt från regering och departement, men till stor del handlar det om att leva upp till våra egna högt ställda förväntningar. Vi vill ju vara ett av de främsta universiteten i världen med högt i tak och där nyfikenhet och kunskapslängtan är våra viktigaste drivkrafter. Friheten i arbetet är stor, det hänger samman med förtroende. Alla ska veta att det går att lita på Uppsala universitet.

För att säkerställa att vi uppfyller förväntningarna är det viktigt att vi funderar över vad vi konkret kan göra för att hålla kvaliteten inom vår verksamhet så hög som möjligt. Det är anledningen till att vi under många år haft ett pedagogiskt program, både för att ge stöd till alla som undervisar vid vårt lärosäte och för att hålla dialogen och samarbetet mellan lärare och studenter levande.

Programmet har nu reviderats och har bred förankring i organisationen. Jag är stolt över att notera hur den kollegiala processen ännu en gång har gjort slutresultatet nyanserat och gediget. I programmet slår vi fast att undervisningen är ett delat ansvar där lärare och studenter har olika uppgifter. Vi tar in problem och möjligheter med den snabba teknikutvecklingen.

Vi tar också ett helhetsgrepp om utbildningen från grundutbildning till forskarutbildning. Undervisningens forskningsanknytning är ett av Uppsala universitets kännetecken och en kvalitetsstämpel. Trots det så har jag personligen, i min roll som rektor, ofta fått frågan om jag saknar forskningen, men aldrig om jag saknar att undervisa. Jag reagerar eftersom jag alltid uppskattat att undervisa och ser undervisningstillfällena som en kalibreringsmöjlighet av min forskning. I mötet med studenterna får jag ett tillfälle att tänka om kring vinklar och frågeställningar, tack vare nyfikna studenters intresse.

Programmet är ett visionsdokument. Avsikten är att alla som undervisar ska eftersträva att följa rekommendationerna, dokumentet beskriver både ett ramverk och en önskvärd praktik. Det här är viktigt. Allt är inte relevant för alla, men samtidigt är det angeläget att vara tydlig med ambitioner och mål.

Undervisningen är vår grund och studenterna vår framtid. Det pedagogiska programmet hjälper oss att kraftsamla och formera oss. Här finns balansen mellan formella krav, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk forskning och erfarenhetens klokskap.

Med förhoppning om att det pedagogiska programmet ska tjäna oss väl,

Anders Hagfeldt
Rektor

Inledning

Pedagogiska programmet för Uppsala universitet rymmer visioner för universitetets pedagogiska verksamhet och utveckling. Det tar sin utgångspunkt i Mål och strategier (UFV 2018/641) och ger ledning för hur utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå kan organiseras. Sedan 2008 har programmet omfattat fyra övergripande mål för det pedagogiska arbetet, vilka tillsammans ger innehållsliga och strukturella förutsättningar för ett bestående kvalitetsarbete. Även den här versionen av programmet utgår från dessa mål eftersom de är väl förankrade i högskolepedagogisk forskning och i praktisk pedagogisk erfarenhet. Programmet visar hur universitetet, dess lärare och andra medarbetare skapar förutsättningar för god utbildning och studenters lärande, hur studenter medverkar till och tar vara på dessa möjligheter samt hur lärarnas kompetens utvecklas och premieras.

De övergripande målen för universitetets pedagogiska verksamhet utgår från den grundläggande uppgiften att skapa goda **Förutsättningar för studentens lärande. Utveckling av utbildningen** ska ske kontinuerligt och systematiskt, något som i sin tur kräver att undervisande personal vid Uppsala universitet bereds möjlighet till **Högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling**. Vidare ska **Undervisningsuppgiftens meritvärde** erkännas och stärkas så att det blir attraktivt för lärare att kombinera högkvalitativ undervisning med högkvalitativ forskning.

Pedagogiska programmet kan med fördel användas som ledning och inspiration för olika verksamheter. Exempelvis kan det användas som utgångspunkt för utformning av ny utbildning, uppföljning av befintlig utbildning och utbildningsförnyelse. Det kan utgöra grund för formulering av frågor och kriterier för att främja den pedagogiska utvecklingen och utbildningarnas kvalitet i samband med utbildningsutvärderingar. Till programmet utvecklas ett stödmaterial som konkretiserar hur dess innehåll kan användas och som bidrar med stöd och inspiration för fortsatt utveckling.

Programmets uppläggning

De olika målen presenteras i varsin del av programmet med en inledande text. Därefter beskrivs de mer detaljerat i ett antal punkter som presenteras i två kolumner. I del 1 och del 2 av programmet anges i den vänstra kolumnen det ansvar universitetet (fakultetsnämnder, prefekter, pedagogiska ledare, lärare, administratörer samt bibliotek och universitetsförvaltning) har för att främja studenternas lärande och kontinuerligt utveckla utbildningen. Kolumnen till höger anger studenternas ansvar samt hur de aktivt kan medverka och ta tillvara de möjligheter som erbjuds, bidra till att vidareutveckla undervisningen och främja det egna och medstudenternas lärande. Doktorander kan vara berörda av båda kolumnerna i egenskap av sina dubbla roller, dels som studenter, dels som lärare och kollegor.

I del 3 och del 4 anges i den vänstra kolumnen det ansvar universitetet, med dess vetenskapsområden, fakulteter och universitetsförvaltning, har för att stödja och uppmuntra lärarnas kompetensutveckling. Den högra kolumnen beskriver hur lärarna aktivt kan medverka till utveckling av egna pedagogiska och didaktiska kompetenser.

Under varje delmål anges ansvarig för genomförandet. I tillämpliga fall anges även ansvar för att skapa förutsättningar för genomförandet. För universitetets del förväntas en mer precis ansvarsfördelning utformas på fakultets-/områdesnivå då mycket utveckling bedrivs på institutions-, ämnes- och programnivå. För studenternas del synliggörs i del 1 och 2 ett generellt ansvar för det egna lärandet, men också deras medverkan i utbildningen samt till utveckling och förnyelse av densamma. I del 3 och 4 anges både universitetets ansvar för att skapa förutsättningar för ett akademiskt lärarskap, och lärarnas ansvar att engagera sig i den kompetensutveckling som erbjuds samt i att undervisningens meritvärde värderas.

Uppläggningen och fördelningen av ansvar reflekterar den värdegrund som Uppsala universitetets verksamhet vilar på. Utgångspunkten är Högskolelagens skrivningar om lärares och studenters gemensamma ansvar för kvalitetsarbetet, studenternas rätt till inflytande över utbildningen och aktiva medverkan i arbetet med vidareutveckling av utbildningen (HL § 4) samt skrivningar om främjandet av hållbar utveckling, jämställdhet mellan kvinnor och män samt förståelsen för andra länder och internationella förhållanden (HL § 5). Universitetets gemensamma värderingar uttrycks även i Mål och strategier (UFV 2018/641), som bland annat förordar samverkan mellan lärare och studenter, ett medarbetarskap som präglas av öppenhet, ansvar och förtroende och som ger alla medarbetare och studenter möjligheter att påverka verksamheten samt ett ledarskap som grundas på kollegialitet och studentinflytande. I Mål och strategier framhålls också att Uppsala universitet slår vakt om det fria kunskapssökandet och kritiskt tänkande samt värnar vetenskapens integritet.

Uppföljning och återrapportering

Utvärdering, uppföljning och återrapportering av universitetets pedagogiska verksamhet och utveckling avseende utbildningar och undervisning görs inom ramen för kursvärderingar, årlig uppföljning och utbildningsutvärderingar. I detta arbete kan programmet med fördel användas som stöd.

Enskilda delar av pedagogiska programmet uppdateras fortlöpande vid eventuella förändringar av sakförhållanden. Uppföljning av pedagogiska programmet i sin helhet görs vid behov och minst vart sjätte år för avrapportering till rektor samt som underlag för revidering. Ansvaret för detta åligger Avdelningen för kvalitetsutveckling. Vetenskapsområdena kan i samband med detta uppmanas i ett särskilt rektorsbeslut att kommentera arbetet med, och uppfyllelsen av, målen i programmet.

Skanna för att komma till stödmaterialet Pedagogiska programmet i praktiken.

Viktiga begrepp

Akademisk integritet: ”European Network for Academic Integrity”* definierar det som: “Compliance with ethical and professional principles, standards, practices and consistent system of values, that serves as guidance for making decisions and taking actions in education, research and scholarship.”

Akademiskt lärarskap: Ett ”förhållningssätt där lärare kontinuerligt och systematiskt reflekterar över, utforskar och utvecklar den egna pedagogiska praktiken och dess inverkan på studenters lärande.”**

Doktorand: Används för studerande på forskarnivå (inklusive de som bedriver studier för licentiatexamen) i programmets kapitel om ett pedagogiskt förhållningssätt till forskarutbildningen (kapitel 1.7), om kollegialt samarbete och idéutbyte (kapitel 2.2) samt i relation till doktoranders högskolepedagogiska utbildning (kapitel 3.1).

Formativa utvärderingar: Metoder för att inhämta återkoppling från studenter fortlöpande under kursens eller programmets gång.

Förväntade studieresultat: Lärandemål som är fastställda i examensbeskrivningar, utbildningsplaner och kursplaner.

Handledarkollegium: Ett ”mötesforum vid ämnesinstitution (eller motsvarande), där främst frågor relaterade till forskarutbildningen och handledningen av doktorander diskuteras av handledarna i ett visst forskarutbildningsämne.”*** Som forum för kollegialt erfarenhetsutbyte kan det ha både administrativa, pedagogiska och sociala funktioner.

Läraktiviteter: Lärarledda aktiviteter som föreläsningar, seminarier, laborationer m.m. och studentledda aktiviteter som till exempel individuell förberedelse eller grupparbeten.

Lärare: All undervisande personal som bedriver pedagogisk verksamhet på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå.

Pedagogiska ledare: Olika roller med ett pedagogiskt ansvar, till exempel kursansvarig, programansvarig eller studierektor.

Student: Används i programmets högra kolumn när det gäller varje enskild student och omfattar studerande på såväl grundnivå och avancerad nivå som forskarnivå.

Studenter: Används mer övergripande i relation till studentrepresentation, till exempel studiebevakare och studieråd med förtroendeuppdrag för studenternas räkning.

Summativ kursvärdering: Ska genomföras i slutet av samtliga kurser, bör vara skriftlig och anonym.

---

*European Network for Academic Integrity (2018). *Glossary for Academic Integrity* (Report), s. 8–9. https://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2023/02/EN-Glossary_revised_final_24.02.23.pdf

**Bolander Laksov, K. och Scheja, M. (2020). *Akademiskt lärarskap* (s. 9, SULF:s skriftserie XLII). Sveriges universitetslärare och forskare, s. 9. https://sulf.se/app/uploads/2020/05/skrift-akademisktlararskap-svenska-webb.pdf

***Widenberg, J. (2017). *Handledarkollegiets betydelse för utbildningen på forskarnivå* (EPU Rapportserie nr 1). Sveriges lantbruksuniversitet, s. 15. https://pub.epsilon.slu.se/25482/1/widenberg_j_210922.pdf

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

1. Förutsättningar för studenters lärande

All undervisning vid Uppsala universitet vilar på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och välgrundade pedagogiska ställningstaganden. Genom utbildningen utvecklar studenterna ett vetenskapligt och kritiskt förhållnings- och arbetssätt som genomsyrar tiden under utbildningen, den framtida yrkesutövningen och rollen som samhällsmedborgare. Studenterna tillägnar sig goda ämneskunskaper under sin utbildning samt uppmuntras att ta tillvara universitetets bredd och möjligheten till personlig utveckling ur ett bildningsperspektiv.

All kursplanering och undervisning utformas med målet att främja studenternas självständiga, aktiva lärande och ansvarstagande. Innehållet i ämnet, såväl som den pedagogik som undervisningen baseras på, vilar på vetenskaplig grund. Att lärare och studenter samarbetar och tar ett gemensamt ansvar för utbildningens innehåll och utformning är avgörande för en god utbildning. Undervisningsklimatet präglas av ömsesidig respekt. Universitetets undervisande personal ser till att information om undervisningens uppläggning och mål är tillgängliga och förståeliga för studenter. Studenterna ser till att ta vara på informationen, reflekterar över undervisningen i relation till det egna lärandet och utnyttjar möjligheterna att samverka med och återkoppla till lärarna.

1.1 Vetenskapligt förhållningssätt och färdigheter

Universitetets ansvar

1.1.1. Undervisningen vilar på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och pedagogiska ställningstaganden. Detta innebär ett ansvar för lärarna att följa med i forskningsutvecklingen och kontinuerligt uppdatera sina ämneskunskaper och pedagogiska kunskaper.

Ansvarig för genomförande:
Lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tillägnar sig och reflekterar över kursmaterial samt granskar källor och referenser kritiskt utifrån ett vetenskapligt perspektiv.

Studenten är öppen för nya perspektiv på ämnet, deltar och reflekterar över kunskapssyn och vetenskaplig grund.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.1.2. Undervisningen ger förutsättningar för studenternas bildning och utveckling av goda ämneskunskaper och ett vetenskapligt förhållnings- och arbetssätt. I detta ingår att urskilja, formulera och lösa problem samt förmågan till kritiskt tänkande. Kritiskt tänkande innefattar att självständigt kunna analysera, reflektera, dra slutsatser, värdera, ifrågasätta och vara kreativ på vetenskaplig grund.

Ansvarig för genomförande:
Lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar, på basis av goda ämneskunskaper, tillvara de möjligheter till problemlösning och kritiskt tänkande som ges i undervisningen och bidrar till att skapa sådana möjligheter.

Studenten reflekterar över påståenden och resonemang för att ifrågasätta, klargöra och förstå.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.1.3. Utbildningen skapar förutsättningar för att inkludera olika perspektiv på ämnet, såsom olika forskningstraditioner, hållbar utveckling, etiska perspektiv, genusperspektiv, interkulturell kompetens och internationella aspekter.

Ämnesinnehållet knyts i möjligaste mån till ett vidare sammanhang och arbetslivsanknytning sker i samverkan med det omgivande samhället.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare, pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten reflekterar över hur olika perspektiv på ämnet diskuteras och behandlas i undervisningen.

Studenten reflekterar över hur undervisningsinnehållet bidrar till arbetslivsanknytning.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Studentkårer

Universitetets ansvar

1.1.4. Undervisningen ger, på ett integrerat sätt, studenter förutsättningar att söka, välja och kritiskt granska information. Här ingår också ett kritiskt och etiskt förhållningssätt vad gäller hur olika sorters verktyg och teknik, t.ex. generativ AI*, kan användas.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare, pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, överbibliotekarien

*Se Riktlinjer för användning av generativ AI i undervisning och examination vid Uppsala universitet UFV 2023/2129.

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar tillvara möjligheterna att träna informationssökning, att medvetet välja och kritiskt granska olika sorters källor samt utnyttja den service som erbjuds av universitetsbiblioteket.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

1.2 Studie- och lärmiljöer

Universitetets ansvar

1.2.1. Universitets bildnings- och kunskapsmiljö utnyttjas för att bidra till studenternas personliga utveckling och för att skapa förutsättningar för livslångt lärande.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Universitetsdirektören, överbibliotekarien

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar tillvara universitetets bildnings- och kunskapsmiljö och möjligheter till livslångt lärande.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.2.2. Universitetet tillhandahåller infrastruktur i form av tillgängliga, ändamålsenliga och flexibla lärmiljöer.

Universitetet tillhandahåller formella och informella lär- och studiemiljöer samt andra utbildningsresurser, både fysiska och digitala, såsom bibliotek, arkiv och kulturarvsmiljöer.

Lärare utnyttjar lärmiljöer och resurser på ett sätt som gynnar studenters lärande i den aktuella ämnes- och undervisningskontexten.

Ansvarig för genomförande:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, prefekt respektive lärare och kursadministratörer

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Universitetsdirektören, överbibliotekarien

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten utnyttjar resurser som gynnar lärandet, t.ex. olika lärmiljöer, bibliotek och arkiv, studieytor, kulturarvsmiljöer och digitala resurser.

Studenter har möjlighet till engagemang i nationer, kårer och studentföreningar.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.2.3. Universitetets digitala miljöer och utbildningsresurser utvecklas kontinuerligt i dialog med lärare och studenter. Lärare erhåller stöd och utbildning för att använda digitala resurser på ett adekvat sätt.

Ansvarig för genomförande:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, chefen för IT-avdelningen, lärare, pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, universitetsdirektören

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten använder det digitala stöd som används i undervisningen och vid kommunikation med lärare och medstudenter.

Studenten reflekterar över hur digitala miljöer och resurser kan användas och utvecklas för att gagna lärmiljön och diskuterar detta med läraren.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.2.4. Universitetet ser till att både fysiska lärmiljöer och digitala resurser är tillgängliga för alla studenter. Om den generella tillgänglighetsanspassningen inte är tillräcklig för en student kan ytterligare åtgärder och anpassningar göras.

Ansvarig för genomförande:
Kursansvarig lärare, studierektor/ pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, universitetsdirektören, överbibliotekarien

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Om den generella tillgänglighets-anspassningen inte är tillräcklig, informerar studenten i så god tid som möjligt lärare eller studievägledare om specifika behov eller funktionsvariationer som kan påverka enskilda kursmoment eller kurser. Studenten samtalar med läraren om möjliga anpassningar utifrån intyg från Studentavdelningen.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

1.3 Ett inkluderande förhållningssätt

Universitetets ansvar

1.3.1. Läraren tar tillvara mångfalden i studenternas kunskaper, perspektiv och erfarenheter. Här ingår också internationella perspektiv.

Läraren visar respekt för studenterna och deras varierande bakgrunder och tar hänsyn till skilda förutsättningar för lärande samt till funktionsvariationer*. Läraren strävar efter att alla bereds möjlighet att lära sig på lika villkor för att uppnå förväntade studieresultat inom ramen för tillgängliga resurser.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare, pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

*Se Program för lika villkor och jämställdhet UFV 2023/2307.

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten samarbetar med och visar respekt för medstudenter och lärare.

Studenter kan dela med sig av sina kunskaper, perspektiv och erfarenheter så att deras varierande bakgrund och skilda förutsättningar kan berika och stödja allas lärande.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.3.2. Övergången till universitetsstudier underlättas för nya studenter, så att de kan utveckla goda studievanor och en känsla av akademisk och social tillhörighet.

Utbildningen skapar en lärmiljö där den akademiska kulturen och förväntningar på studenterna synliggörs och diskuteras.

Studenter informeras om vilka stödresurser som erbjuds gällande exempelvis studieteknik, stresshantering och psykisk ohälsa samt för olika funktionsvariationer.

Studenterna ges möjlighet att bekanta sig med lämpliga delar av det pedagogiska programmet för att diskutera student- och lärarrollen och underlätta studenternas ansvarstagande för sina studier.

Ansvarig för genomförande:
Prefekt, kurs- och programansvarig, lärare, studievägledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd chefen för Studentavdelningen

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Nya studenter sätter sig in i vad universitetsstudier innebär genom att ta del av relevant information och delta i de aktiviteter som erbjuds.

Erfarna studenter kan ges ett ansvar för att medverka i mottagningen av nya studenter. Erfarna studenter kan också vara mentorer (eller liknande) för mindre erfarna studenter, när institutionen erbjuder möjlighet till det.

Studenten utnyttjar de resurser som finns tillgängliga för samtliga studenter vid universitetet: kurser i informationssökning, studieteknik, studievägledning, språkverkstaden, lässtudion m.m., samt riktat pedagogiskt stöd som ges efter prövning.

Studenten reflekterar över den akademiska kulturen och vad som förväntas av studenterna.

Studenter tar del av det pedagogiska programmet och reflekterar – både enskilt och tillsammans med sina medstudenter – om student- och lärarrollen och ansvaret för sina studier.

Ansvarig för genomförande:
Erfarna studenter, studenten

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Studentkårerna, studentföreningar

Universitetets ansvar

1.3.3. Läraren underlättar för studenterna att överblicka helheten i en kurs och/eller ett program genom att informera om och diskutera förväntade studieresultat, pedagogiskt upplägg och samband med övriga kurser eller moment.

Ansvarig för genomförande:
Lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Kurs- och programansvarig

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar till sig information och frågar lärare eller kurs-/programansvarig vid behov.

Studenten planerar det egna lärandet utifrån tillgänglig information.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

1.4 Studentaktiverande undervisning i samarbete mellan lärare och studenter

Universitetets ansvar

1.4.1. Läraren väljer undervisningsformer som stimulerar studentaktivitet och djupinriktat lärande och uppmuntrar till samarbete. Utöver detta varierar läraren läraktiviteter för att ta hänsyn till studentgruppens heterogenitet och gynna studenters lärande i stort.

Studenter kan inbjudas till att medverka i undervisningens genomförande, när det är lämpligt.

Utbildningen ger studenterna utrymme för reflektion, bearbetning av kursmaterial och kurslitteratur samt kritiskt tänkande. Diskussioner med lärare och medstuderande bidrar till att inhämta, utvidga och fördjupa kunskap.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar ansvar för det egna lärandet och bidrar till sina medstudenters lärande.

Studenten förbereder sig för undervisningen, deltar aktivt i diskussioner och grupparbeten samt utnyttjar studietiden utanför schemalagda läraktiviteter.

Studenten reflekterar över den egna rollen i olika undervisningsformer och bidrar konstruktivt efter bästa förmåga.

Studenter tar tillvara möjligheter att aktivt medverka i undervisningens genomförande när dessa erbjuds.

Studenten reflekterar systematiskt över det egna sättet att lära för att utveckla bra studievanor och studieteknik.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.4.2. Lärarna diskuterar och samarbetar med studenterna under kursens gång på ett strukturerat sätt för att utveckla undervisningen och förnya utbildningen.

Lärare inom en kurs eller ett program samarbetar så att formativ och summativ återkoppling från studenterna kan användas för utveckling och förnyelse av kurser/program.

Ansvarig för genomförande:
Lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Kurs- och programansvariga

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenter utnyttjar möjligheter att ge formativ och summativ återkoppling på lärande och lärmiljöer och samarbetar med lärarna genom att ge konstruktiva förslag på hur undervisningen kan utvecklas och utbildningen förnyas.

Studenten kan vända sig till kursansvarig, studierektor eller motsvarande, studievägledare, eller ytterst prefekten, i de fall där negativa synpunkter kan vara svåra att framföra direkt till läraren. Studenten kan även vända sig till studentrepresentant eller studentkår.

Ansvarig för genomförande:
Studenten, studentrepresentanter

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Studentkårerna

Universitetets ansvar

1.4.3. Lärare använder lämpliga forskningsanknutna läraktiviteter så att studenterna kan utveckla ett självständigt vetenskapligt arbets- och förhållningssätt.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten deltar aktivt i läraktiviteter som främjar ett självständigt vetenskapligt arbets- och förhållningssätt och reflekterar över hur det bidrar till lärandet.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.4.4. Utbildningen erbjuder studenterna möjlighet att kontinuerligt utveckla förmågan att uttrycka sig i tal och skrift utifrån akademiska och ämnesspecifika normer.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvarig, lärare, Språkverkstaden, studierektor/ pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, Språkverkstaden

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar tillvara tillfällen för muntlig och skriftlig färdighetsträning inom ämnet och utnyttjar vid behov resurser såsom Språkverkstaden.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

1.5 Konstruktiv länkning och progression

Universitetets ansvar

1.5.1. Program och kurser präglas av samband mellan förväntade studieresultat, undervisningsformer och examination.

Den röda tråden inom en kurs eller ett program tydliggörs för studenterna, likaså kopplingen mellan verksamhetsförlagda moment och ämnesstudier.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare, lärarkollegium

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten lägger upp studierna med utgångspunkt från de förväntade studieresultaten så att dessa uppnås.

Studenten reflekterar över sambandet mellan förväntade studieresultat, undervisningsformer och examination samt över kopplingen mellan utbildningens olika delar.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.5.2. Det finns en progression i förväntade studieresultat vad gäller kunskapsmål, färdighetsmål och mål för förhållningssätt mellan grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, liksom inom respektive nivå. Progressionen tydliggörs för studenterna.

På program där undervisningen bedrivs integrerat över ämnes-, institutions- och nivågränser ingår progression vad gäller såväl djup som bredd.

Kommunikation mellan lärare koordineras för att se till att det finns progression inom utbildningar och program.

Ansvarig för genomförande:
Lärare, lärarkollegium, kurs- och programansvariga

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten reflekterar över hur de förväntade studieresultaten för olika moment/kurser/nivåer innebär en progression i kunskaps- och färdighetsutvecklingen.

Erfarna studenter kan hjälpa till med att synliggöra examensmål och utbildningens progression för nya studenter.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

1.6 Examination och återkoppling

Universitetets ansvar

1.6.1. Examinationsformer på kurs- eller programnivå väljs med hänsyn till de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som uttrycks i de förväntade studieresultaten. Examinationsformer varieras så att inte vissa studenter konsekvent gynnas eller missgynnas.

Vid bedömningen tillämpas målrelaterade betygskriterier.

Det tydliggörs för studenterna vilka bedömningskriterier som finns och hur dessa tillämpas.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar del av och reflekterar över förväntade studieresultat och bedömningskriterier och återkopplar till läraren om något är otydligt.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.6.2. Läraren väljer lämpliga former för konstruktiv återkoppling utifrån kursens förväntade studieresultat och ramar.

Läraren skapar förutsättningar för att studenter under utbildningen kan utveckla sin förmåga att ge och ta emot muntlig och skriftlig återkoppling samt till själv- och kamratbedömning.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar vara på möjligheter att ge och ta emot konstruktiv återkoppling.

Studenten reflekterar över och använder återkoppling från lärare och medstudenter som kan bidra till den egna utvecklingen och utnyttjar detta i det fortsatta lärandet.

Studenten reflekterar över hur olika återkopplingsmoment i undervisningen bidrar till lärandet.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Universitetets ansvar

1.6.3. Utbildningen ger förutsättningar för studenterna att kontinuerligt utveckla sin förståelse av akademisk integritet och träna de färdigheter som ingår i ett vetenskapligt arbetssätt.

Läraren klargör för studenterna vad som är tillåtet vid examination och självständiga arbeten, vad som bedöms vara vilseledande samt om konsekvenser av otillåtet beteende. Det innefattar också att tydliggöra när det är lämpligt och tillåtet att använda olika sorters verktyg som t.ex. generativ AI* och när det inte är tillåtet.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare lärarkollegium

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

*Se Riktlinjer för användning av generativ AI i undervisning och examination vid Uppsala universitet UFV 2023/2129.

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten reflekterar över innebörden av akademisk integritet och deltar aktivt i moment för att träna ett vetenskapligt förhållningssätt.

Studenten tar del av informationen om vad som är tillåtet respektive otillåtet och vad som anses vara fusk och plagiat.

Studenten reflekterar över och diskuterar med lärare och medstudenter vad som är vilseledande vid examination.

Studenten ska undvika alla arbetssätt som anses vara vilseledande vid examination, exempelvis fusk och plagiat.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

1.7 Ett pedagogiskt förhållningssätt till forskarutbildningen

Universitetets ansvar

1.7.1. Forskarutbildningens mål är att utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning. Detta sker genom såväl kurser som eget vetenskapligt arbete i samspel med handledare och forskningsmiljön i stort.

Vetenskaplig bildning är en del av forskarutbildningen och omfattar: bred disciplinär förståelse, akademisk integritet, perspektiv från angränsande områden, forskningsetik, vetenskapsteori och förståelse för disciplinens utveckling samt akademin och dess roll i samhället.

Ansvarig för genomförande:
Handledarkollegiet, prefekt eller motsvarande

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, prefekt eller motsvarande

Doktorandernas ansvar och aktiva medverkan

Doktoranden reflekterar över forskarutbildningens övergripande examensmål och vad dessa innebär.

Ansvarig för genomförande:
Doktoranden

Universitetets ansvar

1.7.2. Forskarutbildningens kurser bidrar till både fördjupade och breddade ämneskunskaper och utvecklingen av ett vetenskapligt och kritiskt förhållningssätt.

Ansvarig för genomförande:
Ansvarig för forskarutbildningen vid institutionen eller motsvarande, handledarkollegiet, prefekt eller motsvarande

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, institutionen eller motsvarande

Doktorandernas ansvar och aktiva medverkan

Doktoranden deltar aktivt i forskarutbildningens kurser och reflekterar över hur dessa bidrar till den egna utvecklingen som forskare.

Ansvarig för genomförande:
Doktoranden

Universitetets ansvar

1.7.3. Doktorander har tillgång till en stimulerande forskarutbildningsmiljö. Doktoranderna är en del av det kollegiala vetenskapliga samtalet.

Doktorander inkluderas, när så är möjligt och relevant, i en internationellt orienterad forskningsmiljö och kan på olika sätt nå internationella erfarenheter.

Ansvarig för genomförande:
Handledare, handledarkollegiet, prefekt eller motsvarande

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, prefekt eller motsvarande

Doktorandernas ansvar och aktiva medverkan

Doktoranden bidrar till forskarutbildningsmiljön och sina meddoktoranders lärande genom att aktivt delta i det kollegiala vetenskapliga samtalet.

Ansvarig för genomförande:
Doktoranden

Universitetets ansvar

1.7.4. Handledare stödjer doktorandens lärande och akademiska utveckling. Det inkluderar återkommande diskussioner om ömsesidiga förväntningar och rollfördelningen samt återkoppling på doktorandens forskning, utveckling och lärandeprocess.

Handledaren använder den individuella studieplanen som underlag för regelbunden uppföljning och avstämning i samråd med doktoranden*.

Ansvarig för genomförande:
Handledare, handledarkollegiet, studierektor för forskarutbildningen eller motsvarande

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Studierektor för forskarutbildningen eller motsvarande

*Se Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet UFV 2022/728.

Doktorandernas ansvar och aktiva medverkan

Doktoranden bidrar med synpunkter i diskussioner om ömsesidiga förväntningar och rollfördelningen och reflekterar över och tar vara på handledares återkoppling.

Doktoranden använder den individuella studieplanen som ett verktyg för planering och deltar med reflektioner och synpunkter i uppföljningen.

Ansvarig för genomförande:
Doktoranden

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

Foto: Andreas Forsberg, Uppsala universitet

2. Utveckling av utbildningen

Kvalitet i utbildning är ett gemensamt ansvar och utvecklas i samspel mellan lärare och studenter. Universitetet främjar en kontinuerlig dialog om utveckling och förnyelse av undervisnings- och examinationsformer samt stödjer pedagogiska utvecklingsprojekt. Ett kritiskt förhållningssätt präglar verksamheten. Det pedagogiska utvecklingsarbetet baseras på högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kunskap och sker i dialog mellan studenter och lärare med stöd av pedagogiska ledare och kursadministratörer. Studenterna involveras och medverkar aktivt i detta arbete både genom studentrepresentation och genom andra samarbetsformer. Studenterna har ett ansvar att förmedla synpunkter genom representation i programråd, institutionsstyrelser eller liknande.

Goda utbildningsmiljöer förutsätter ett väl fungerande kollegialt ledarskap. Pedagogiska ledare har nyckelroller i det strategiska arbetet när nya utbildningar skapas, pedagogiska innovationer prövas och goda förutsättningar för både lärares och studenters lärande och engagemang utvecklas. Universitetet ska därför göra det attraktivt för lärare att åta sig rollen som pedagogisk ledare och möjliggöra utveckling i rollen.

2.1 Kontinuerlig uppföljning och återkoppling

Universitetets ansvar

2.1.1. All undervisning och examination inom kurser och program följs upp regelbundet och systematiskt, analyseras och omprövas avseende måluppfyllelse och behov av kursutveckling.

Undervisnings- och examinationsformer omprövas och utvecklas kontinuerligt på basis av ämnesdidaktisk och högskolepedagogisk forskning och kunskap.

Uppföljning och utveckling av utbildningar och undervisning ska bland annat ske med hjälp av kursvärderingar och utbildningsutvärderingar enligt universitetets riktlinjer*.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, lärare, pedagogiska ledare

*Se Riktlinjer för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar UFV 2021/2434 och Riktlinjer för kursvärderingar UFV 2020/2340.

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten reflekterar över det egna lärandet i relation till de förväntade studieresultaten, tar vara på möjligheter att utveckla färdigheter att ge konstruktiv återkoppling samt bidrar till utvecklingen av undervisning och examinationsformer genom återkoppling till lärare eller annan ansvarig.

Studenten bidrar med sina synpunkter genom att besvara kursvärderingar. Studenten lyfter i sin återkoppling fram sådant som fungerar bra respektive mindre bra i undervisningen. Studenten ger i möjligaste mån konstruktiva och konkreta utvecklingsförslag för att främja utvecklingen av undervisningen.

Ansvarig för genomförande:
Studenten, studentrepresentanter

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Studentkårerna

Universitetets ansvar

2.1.2. Lärare och övriga utbildningsansvariga bidrar till en öppen dialog kring utveckling av utbildning med kollegor och studenter.

Kursvärderingsresultat ska sammanställas och en kursrapport ska skrivas enligt universitetets riktlinjer*.

Sammanställningen av kursvärderingen och kursrapporten ska göras tillgängliga enligt universitetets riktlinjer*.

Formativa utvärderingar används vid lämpliga moment som ett komplement till summativa kursvärderingar.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, kursadministratörer, lärare

*Se Riktlinjer för kursvärderingar UFV 2020/2340.

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenter tar tillvara möjligheten att diskutera utfall av kursvärderingen med lärare och medstudenter samt tar del av aktuell kursrapport.

Studentkårerna uppmuntrar studenter att fylla i kursvärderingar och därigenom framföra konstruktiva synpunkter och förslag som kan förbättra utbildningen.

Studenten bidrar med återkoppling i formativa utvärderingar när sådana används som komplement till summativa kursvärderingar.

Ansvarig för genomförande:
Studenten, studentkårer

Universitetets ansvar

2.1.3. Utvecklingen av verktyg för undervisning bevakas och lärare stöds i att införa och anpassa ny teknik i undervisning och examination.

Studenterna involveras aktivt i detta arbete och lärare tar tillvara de förslag och erfarenheter som studenter har av ny teknik, där detta är lämpligt.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, universitetsdirektören

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenten tar tillvara de verktyg som finns tillgängliga och använder dessa för att främja det egna och medstudenters lärande.

Studenten bidrar med förslag och erfarenheter av ny teknik, när det är lämpligt.

Ansvarig för genomförande:
Studenten

2.2 Kollegialt samarbete och idéutbyte

Universitetets ansvar

2.2.1. Institutionen arbetar aktivt för att skapa en kollegial miljö där lärare kan söka och ge pedagogiskt stöd och samarbeta inom institutionen och/eller programmet. Även internationella perspektiv och erfarenheter inom lärarkollegiet tas tillvara. Likaså stöds samarbete över institutions- och fakultetsgränserna och/eller med biblioteket för att dra fördel av universitets bredd.

Ansvarig för genomförande:
Kurs- och programansvariga, pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Prefekt, respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenter stödjer sina medstudenter, synliggör rättigheter och skyldigheter samt diskuterar det egna lärandet i relation till förväntade studieresultat och läraktiviteter.

Studenter strävar efter att skapa mötesplatser för att möjliggöra informationsutbyten mellan studenter.

Ansvarig för genomförande:
Doktorander, doktorandråd, studenten, studentföreningar, studentkårerna

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

Universitetets ansvar

2.2.2. Pedagogiska träffar arrangeras regelbundet inom institutionen/program respektive fakultet för att ge lärarna möjlighet att diskutera undervisningens kvalitet, utveckling och förnyelse. Likaså finns forum för forskarhandledare för att diskutera handledning och forskarutbildning.

Student-/doktorandrepresentanter bjuds in för att delta i pedagogiskt utvecklingsarbete när det är lämpligt.

Högskolepedagogiskt och ämnesdidaktiskt stöd som finns centralt och/eller på institutions-, fakultets- eller områdesnivå utnyttjas som resurs.

Ansvarig för genomförande:
Pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, prefekt

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenter kan delta i existerande forum, t.ex. kurs- eller studieråd och lärardagar för att tillsammans med lärare och andra studenter diskutera undervisningens kvalitet, utveckling och förnyelse.

Studenter antar inbjudan till samarbete och möjligheten att som studentrepresentant bidra till utvecklingsarbetet.

Ansvarig för genomförande:
Studentkårerna

Universitetets ansvar

2.2.3. Lärare tar tillvara de möjligheter som erbjuds för att själva bidra med och ta del av kollegors erfarenheter som stöd för pedagogiskt utvecklingsarbete.

Excellenta lärare uppmuntras och ges reella möjligheter att bidra till strategisk undervisnings- och utbildningsutveckling.

Ansvarig för genomförande:
Lärare, pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, prefekt, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenter delar med sig av egna erfarenheter från tidigare utbildnings-moment till medstudenter och lärare.

Ansvarig för genomförande:
Studentkårerna

2.3 Pedagogiskt ledarskap

Universitetets ansvar

2.3.1. Ett tydligt pedagogiskt ledarskap, dvs. en eller flera pedagogiskt ledningsansvariga personer, finns på varje institution, liksom på varje utbildningsprogram.

Ansvarig för genomförande:
Prefekt, programansvariga

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studentkårerna känner till pedagogiska ledare inom det egna ämnesområdet och är beredda på att medverka i dialog om utbildningens kvalitet med återkoppling grundad i de egna och sina medstudenters erfarenheter.

Ansvarig för genomförande:
Studentkårerna

Universitetets ansvar

2.3.2. Pedagogiskt ledningsansvariga utvärderar och följer upp den pedagogiska verksamheten på institutionen, kurser och program som helhet, samt initierar, stimulerar och genomför utbildningsförnyelse och pedagogiskt utvecklingsarbete.

Ansvarig för genomförande:
Prefekt, programansvariga

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Studenternas ansvar och aktiva medverkan

Studenter är beredda på att representera medstudenter, förmedla information och ge återkoppling för att stödja pedagogiska ledare i att initiera, stimulera och genomföra utbildningsförnyelse och pedagogiskt utvecklingsarbete vid lämpliga tillfällen.

Ansvarig för genomförande:
Studentkårerna

Universitetets ansvar

2.3.3. Den som utses till pedagogiskt ledningsansvarig har genomgått lämplig grundläggande högskolepedagogisk utbildning, som så snart som möjligt kompletteras med utbildning i pedagogiskt ledarskap.

Pedagogiska ledare grundar sitt utvecklingsarbete på forskning och beprövad erfarenhet inom högskolepedagogik och pedagogiskt ledarskap, kollegialt samarbete med lärare och dialog med studenter.

Fakultet, institutioner och övriga relevanta ledningsrepresentanter inom universitetet stödjer pedagogiska ledare i att utveckla den egna rollen, samt i att initiera, stimulera och genomföra pedagogiskt utvecklingsarbete.

Ansvarig för genomförande:
Prefekt, programansvariga

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd

2.3.4. Pedagogiska ledare skapar förutsättningar för lärare att utveckla sina pedagogiska färdigheter och uppmuntrar skickliga lärare till att ansöka om att bli antagna som excellenta lärare.

Ansvarig för genomförande:
Pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Prefekt

2.3.5. Pedagogiska ledare tar tillvara excellenta lärares erfarenhet och kunskap och skapar förutsättningar för att dessa används för att utveckla utbildningens pedagogiska och didaktiska kvalitet liksom för övriga lärares kompetensutveckling.

Ansvarig för genomförande:
Pedagogiska ledare

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Prefekt

Foto: Petra Korall, Uppsala universitet

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

Foto: Tobias Sterner, Bildbyrån

3. Högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling

Utöver goda ämneskunskaper är det viktigt att all undervisande personal introduceras till undervisnings-uppgiften och får en grundläggande högskolepedagogisk utbildning utifrån Sveriges universitets- och högskole-förbunds (SUHF) rekommendationer. Vidare erbjuds undervisande personal kontinuerligt högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling baserad på aktuell högskolepedagogisk forskning.

En kollegial miljö för pedagogiskt stöd samt högskole-pedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling skapar förutsättningar för ett akademiskt lärarskap.

3.1 Grundläggande högskolepedagogisk utbildning

Universitetets ansvar

3.1.1. Nya lärare samt doktorander och postdoktorala forskare med undervisande uppgifter erbjuds en introduktion till undervisningsuppgifterna. I denna introduktion kan excellenta lärare och erfarna lärare fungera som mentorer.

Ansvarig för genomförande:
Pedagogiska ledare, prefekt

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Nya lärare samt doktorander och postdoktorala forskare deltar aktivt i den introduktion till undervisningsuppgifterna som erbjuds.

Ansvarig för genomförande:
Doktorander, lärare, postdoktorala forskare

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

Universitetets ansvar

3.1.2. Professorer, lektorer och adjunkter ska ha tio veckors högskolepedagogisk utbildning eller motsvarande förvärvade och dokumenterade kunskaper.

Om handledningsuppgifter ingår i tjänsten ska relevant handledar-utbildning ingå*.

Biträdande lektorer ska ha fem veckors högskolepedagogisk utbildning**.

En nyanställd inom ovannämnda lärarkategorier med behov av kompletterande pedagogisk utbildning ska ges möjlighet att i anställningen genomgå denna inom två år efter anställning**. En plan för detta utformas vid anställningen.

Ansvarig för genomförande:
Pedagogiska ledare, prefekt

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, chefen för HR-avdelningen, prefekt

*Se Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet UFV 2022/728.

**Se Anställningsordning för Uppsala universitet UFV 2019/1673.

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Läraren bör tillsammans med studierektor eller motsvarande utforma en plan för hur den grundläggande högskolepedagogiska utbildningen ska erhållas.

Deltagarna i högskolepedagogisk utbildning bidrar med konstruktiva förslag på hur denna kan vidareutvecklas.

Lärarna bidrar också konstruktivt till högskoleutbildningarnas kollegiala lärande genom att aktivt delta i övningar, diskussioner och erfarenhetsutbyten.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

Universitetets ansvar

3.1.3. Doktorander och postdoktorala forskare med undervisande uppgifter bör genomföra fem veckors grundläggande högskolepedagogisk utbildning baserad på SUHF:s rekommendationer om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning eller har motsvarande förvärvade och dokumenterade kunskaper.

Ansvarig för genomförande:
Prefekt

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Handledare och doktorander planerar gemensamt in genomförandet av den grundläggande högskolepedagogiska utbildningen inom ramen för forskarutbildningen, så att utbildningen kan komma till nytta i doktorandens undervisning.

Postdoktorala forskare planerar in den grundläggande högskolepedagogiska utbildningen under sin anställningstid.

Deltagarna i den grundläggande högskolepedagogiska utbildningen bidrar med konstruktiva förslag på hur denna kan vidareutvecklas. De bidrar också konstruktivt till högskoleutbildningarnas kollegiala lärande genom att aktivt delta i övningar, diskussioner och erfarenhetsutbyten.

Ansvarig för genomförande:
Doktoranden, handledare, postdoktorala forskare, studierektor

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

3.2 Kontinuerlig kompetensutveckling

Universitetets ansvar

3.2.1. Lärare har rätt till återkommande högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling. Fortbildningen betraktas som en arbetsuppgift med avsatt tid. En individuell utvecklingsplan upprättas i samråd med pedagogiskt ledningsansvarig.

Lärare bereds möjlighet att medverka i ett auskultationsnätverk.

Kompetensutveckling för lärare integrerar studenternas perspektiv samt stödjer och uppmuntrar studentcentrerat lärande och aktiv studentmedverkan.

Ansvarig för genomförande:
Pedagogiska ledare, prefekt

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Läraren medverkar i att en individuell utvecklingsplan för högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling upprättas.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

Universitetets ansvar

3.2.2. Universitetsgemensam högskolepedagogisk utbildning i olika former ges för att möjliggöra den undervisande personalens kompetensutveckling.

Ansvarig för genomförande:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Universitetsdirektören

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Läraren deltar i den högskolepedagogiska och ämnesdidaktiska kompetensutveckling som universitetet erbjuder utifrån den individuella utvecklingsplanen.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

Universitetets ansvar

3.2.3. Universitetet skapar förutsättningar för att bygga upp och genomföra ämnesdidaktiska utbildningar med högskoleinriktning på fakultetsnivå, där excellenta lärare med fördel kan medverka.

Lärare vid de olika fakulteterna erbjuds ämnesdidaktisk påbyggnadsutbildning med högskoleinriktning.

Ansvarig för genomförande:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Excellenta lärare samt lärare med ämnesdidaktisk kompetens engagerar sig i planering och genomförande av ämnesdidaktisk fortbildning för sina kollegor.

Lärare deltar i de ämnesdidaktiska utbildningarna som anordnas inom ämnesområdet för att utveckla den egna kompetensen samt för att bidra till utbildningen med egna kunskaper och erfarenheter.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

Universitetets ansvar

3.2.4. Lärare uppmuntras och bereds möjlighet att följa med i den högskoleinriktade pedagogiska och ämnesdidaktiska utvecklingen, nationellt och internationellt, samt ges möjlighet att diskutera och sprida den i lärarkollegiet.

Ansvarig för genomförande:
Pedagogiska ledare, prefekt

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Lärare följer den högskolepedagogiska och ämnesdidaktiska utvecklingen samt delar med sig av idéer och erfarenheter inom lärarkollegiet.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

4. Undervisningens meritvärde

Högskolepedagogiska kunskaper, engagemang och pedagogisk skicklighet samt förmåga att utveckla en god undervisnings- och lärmiljö ska ha ett uttalat meritvärde för anställningar och roller där pedagogisk verksamhet ingår. Universitetet stödjer på olika sätt undervisande personal som satsar på utveckling av sin egen och andras lärarkompetens, undervisning och lärmiljöer. Universitetet tar tillvara excellenta och andra pedagogiskt skickliga lärares kompetens genom exempelvis uppdrag som pedagogiskt ansvariga, pedagogiskt sakkunniga och pedagogiska mentorer. Universitetet engagerar excellenta lärare vid pedagogisk planering och i ämnesdidaktiska påbyggnadsutbildningar.

4.1 Bedömning av pedagogiska meriter

Universitetets ansvar

4.1.1. Vid sökande till anställning med pedagogiska uppgifter eller pedagogiskt ansvar ska den sökandes pedagogiska meriter redovisas, bedömas och tillmätas vikt utifrån den anställning det gäller.

Vid anställning av professorer, lektorer och biträdande lektorer är minst en sakkunnig excellent lärare, ämnesdidaktiker eller pedagogiskt skicklig lärare inom ämnesområdet med kompetens att bedöma pedagogisk skicklighet.

Ansvarig för genomförande:
Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, pedagogiska ledare, prefekt

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd

Foto: Mikael Wallerstedt, Uppsala universitet

Universitetets ansvar

4.1.2. Universitetet bidrar med möjlighet till utbildning av pedagogiskt sakkunniga samt ger stöd för att finna lämpliga pedagogiskt sakkunniga inför anställning.

Excellenta lärare, ämnesdidaktiker och pedagogiskt sakkunniga lärare ges förutsättningar för att delta i utbildning av pedagogiskt sakkunniga och uppmuntras att ta pedagogiska sakkunniguppdrag.

Ansvarig för genomförande:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd, universitetsdirektören

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Excellenta lärare, ämnesdidaktiker och andra pedagogiskt skickliga lärare tar tillvara möjligheten att genomgå utbildning för pedagogiskt sakkunniga och ta pedagogiska sakkunniguppdrag.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

4.2 Pedagogisk meritportfölj

Universitetets ansvar

4.2.1. Lärare informeras om vikten av att fortlöpande dokumentera sina pedagogiska erfarenheter och meriter och om former för att göra detta. Alla lärare erbjuds utbildning i att dokumentera pedagogiska erfarenheter och meriter inom ramen för en pedagogisk meritportfölj.

Ansvarig för genomförande:
Prefekt

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Lärare dokumenterar fortlöpande sina pedagogiska erfarenheter och meriter i en pedagogisk meritportfölj.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

4.3 Pedagogisk excellens

Universitetets ansvar

4.3.1. Universitetet erbjuder stöd till undervisande personal som avser ansöka om antagning till excellent lärare.

Ansvarig för genomförande:
Respektive fakultetsnämnd/ områdesnämnd

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Lärare tar del av stödet som erbjuds för att ansöka om antagning till excellenta lärare.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

Universitetets ansvar

4.3.2. Universitetet uppmuntrar och ger excellenta lärare möjlighet att sprida goda pedagogiska praktiker inom universitetet men även nationellt och internationellt.

Universitetet initierar och stödjer nätverk för excellenta lärare för att sprida erfarenheter och kunskap, stödja varandra samt initiera möjligheter till forskning inom universitetspedagogik, gärna över ämnes- och vetenskapsområdenas gränser.

Ansvarig för genomförande:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, prefekt

Ansvarig för att skapa förutsättningar:
Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, prefekt, universitetsdirektören

Lärarens ansvar och aktiva medverkan

Excellenta lärare tar tillvara möjligheter att sprida goda pedagogiska praktiker såväl inom universitetet som nationellt och internationellt.

Ansvarig för genomförande:
Läraren

Uppsala universitet 2025. Grafisk form: Matador Kommunikation. Tryck: Åtta.45 tryckeri, Järfälla november 2025.

Uppsala universitet
Box 256
751 05 Uppsala
Telefon 018-471 00 00
www.uu.se

UPPSALA
UNIVERSITET